

[Smysl smrti] [1998]

Není tomu tak dávno, co se lékaři a biologové dostali na stopu dost pozoruhodnému fenoménu: život není nutně a ze své podstaty, svým nejbytostnějším určením smrtelný. Vlastně už dlouho víme, že živá bytost na nejnižších úrovních může být v důsledku nějakého vnějšího zásahu usmrcena, ale pokud k tomu nedojde, živá buňka se rozdělí ve dvě a žije dál. Je dokonce možné, že i po vynálezu primitivní pohlavnosti může dojít ke splnutí dvou buněk resp. jejich částí – a život jde dál, aniž by někde zůstala nějaká mrtvola. A přece ten obrovský vývojový proces, který vedl nejen stále dál, ale co možná také vždy výš, k stále komplikovanějším organismům a k celé té fantastické bohatosti živých tvorů, je nerozlučně spjat se smrtí, a to nikoliv jako se svým odvěkým nepřítelem, nýbrž jako s něčím, co původně znamenalo nešťastnou náhodu, ale co bylo později zabudováno do života jako jeho integrální a nadále neodlučitelná součást a složka. Dá se to vyjádřit tak, že život zapřáhl smrt do své káry, že z ní učinil prostředek svého spění za vyšším a dokonalejším. Smrt se stala významným, ale také nebezpečným nástrojem a přímo služkou života – dost podobně, jako se mnohem později oheň stal významným, i když také nebezpečným nástrojem a sluhou člověka.